

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001709

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-05-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бутенко Олександр Миколайович

2. Oleksandr Butenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-2054-665X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Агрономія

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Агрономія

Дата захисту: 13-05-2025

Спеціальність за освітою: Агрономія

Місце роботи здобувача: Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00729333

Місцезнаходження: вул. захисників України, буд. 1, Покровськ, Покровський р-н., 85307, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8145

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут зернових культур"
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496662

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 14, Дніпро, Дніпровський р-н., 49027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00729333

Місцезнаходження: вул. Захисників України, буд. 1, Покровськ, Покровський р-н., 85307, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.35.29

Тема дисертації:

1. Агротехнологічні прийоми вирощування пшениці туранської (*Triticum turanicum* Jakubz.) в умовах східної частини Північного Степу України
2. Agrotechnological methods of cultivation of Turanian wheat (*Triticum turanicum* Jakubz.) in the conditions of the eastern part of the Northern Steppe of Ukraine

Реферат:

1. У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення актуальної наукової задачі, що полягає в розробці агротехнологічних прийомів вирощування пшениці туранської (*Triticum turanicum* Jakubz.) в умовах східної частини Північного Степу України з урахуванням погодних факторів, фізіологічних особливостей культури, її реакції на застосування регуляторів росту рослин, системи захисту, мінеральних добрив, строків сівби та норм висіву з метою встановлення найбільш ефективної агротехнологічної системи вирощування в гостропосушливих умовах. Вперше проаналізовано вплив різних фонів живлення та норм висіву на врожайність та якість зерна пшениці туранської сорту Сармат. Досліджено ефективність регуляторів росту рослин та різних систем захисту на процеси формування зернової продуктивності.

Встановлені найбільш доцільні строки сівби культури. Актуальність роботи полягає в розробці агротехнологічних прийомів вирощування пшениці туранської (*Triticum turanicum* Jakubz.) сорту Сармат з метою створення найбільш сприятливих умов для вирощування цієї культури в регіоні. Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробці агротехнологічних прийомів вирощування пшениці туранської з метою підвищення адаптивних властивостей культури та створення сприятливих умов для фізіологічних процесів формування зернової продуктивності. Вперше визначений найбільш сприятливий строк сівби (01.04) пшениці туранської, який забезпечує ефективне проходження культурою всіх етапів органогенезу. Проаналізовано вплив різних фонів живлення та норм висіву на врожайність та якість зерна. Виявлена ефективність регуляторів росту рослин та систем захисту на процеси формування зернової продуктивності.

2. The thesis presents a theoretical generalization and a new solution to the actual scientific problem, which is to develop agrotechnological methods of growing Turanian wheat (*Triticum turanicum* Jakubz.) in the eastern part of the Northern Steppe of Ukraine, taking into account weather factors, physiological characteristics of the crop, its response to the use of plant growth regulators, protection systems, mineral fertilizers, sowing dates and sowing rates in order to establish the most effective agrotechnological system of cultivation in acutely arid conditions. For the first time, the influence of different nutrition backgrounds and sowing rates on the yield and grain quality of Turanian wheat variety Sarmat was analysed. The effectiveness of plant growth regulators and various defence systems on the processes of grain productivity formation was investigated. The most appropriate sowing dates for the crop were determined. The relevance of the work lies in the development of agrotechnological methods for growing Turanian wheat (*Triticum turanicum* Jakubz.) of the Sarmat variety to create the most favourable conditions for growing this crop in the region. The scientific novelty of the results obtained is the development of agrotechnological methods of growing turanian wheat to increase the adaptive properties of the crop and create favourable conditions for the physiological processes of grain productivity formation. For the first time, the most favourable sowing date (01.04) for Turanian wheat was determined, which ensures the effective passage of all stages of organogenesis by the crop. The influence of different nutritional backgrounds and seeding rates on grain yield and quality was analysed. The effectiveness of plant growth regulators and protection systems on the processes of grain productivity formation was revealed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Вінюков О. О., Бутенко О. М. Вплив агротехнологічних прийомів вирощування на формування біометричних показників пшениці туранської (*Triticum Turanicum*) в умовах східної частини Північного Степу України. *Зернові культури*. 2023. Том 7. № 1. С. 123–128. <https://doi.org/10.31867/2523-4544/0267>
- 2. Вінюков О. О., Бутенко О. М., Бондарева О. Б., Вискуб Р. С. Визначення оптимальних строків сівби пшениці туранської (*Triticum turanicum* Jakubz.) в гостропосушливих умовах Степу України. *Український журнал природничих наук*. 2024. № 9. С. 211–217. <https://doi.org/10.32782/naturaljournal.9.2024.21>
- 3. Вінюков О. О., Бутенко О. М. Визначення оптимальної норми висіву та фону живлення при вирощуванні пшениці туранської (*Triticum turanicum* Jakubz.). *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. 2024. № 3 (44) С. 28–32.
- 4. Бутенко О. М., Вінюков О. О., Бондарева О. Б., Ліхушина Г. А. Вплив регуляторів росту та пестицидів на формування продуктивності пшениці туранської (*Triticum Turanicum* Jakubz.) в умовах східної частини Північного Степу України. *Зернові культури*. 2024. Т. 8. № 2. С. 279–288.

- 5. Вінюков О. О., Бутенко О. М. Вирощування пшениці туранської (*Triticum turanicum*) в східній частині Північного Степу України. Науково-інноваційний розвиток агровиробництва як запорука продовольчої безпеки України: вчора, сьогодні, завтра: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції, Київ, 19–20 квітня 2023 р. / НААН, ННСГБ, Ін-т історії аграр. науки, освіти та техніки, Ін-т СГ Північного Сходу НААН. Вінниця, ТОВ «ТВОРИ», 2023. 296 с. С. 230–232.
- 6. Бутенко О. М. Формування біометричних показників рослин пшениці туранської (*Triticum turanicum* Jakubz.) за різні терміни сівби в умовах східної частини Північного Степу України. GRAIL OF SCIENCE. No 42(August, 2024): inter. scientific journal with the proceedings of the: III Correspondence International Scientific and Practical Conference: Science in motion: classic and modern tools and methods in scientific investigations». Vinnytsia: NGO «European Scientific Platform; SI «Institute of Scientific and Technical Integration and Cooperation», 2024. No 42. 518 p. Pp. 316–318.
- 7. Вінюков О. О., Бутенко О. М. Показники структури урожаю та урожайність зерна пшениці туранської (*Triticum turanicum* Jakubz.) за різних термінів сівби в умовах східної частини Північного Степу України. Science and Education in Progress: матеріали IV International Scientific and Practical Conference, Dublin, Ireland, August 16-18, 2024. 139 с. С. 112–115. <https://doi.org/10.51582/interconf.2024.212>
- 8. Бутенко О. М., Бондарева О.Б. Вплив норми висіву на врожайність пшениці туранської (*Triticum turanicum* Jakubz.) в Степу України. Débats scientifiques et orientations prospectives du développement scientifique: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, 20 вересня 2024 р. Париж, Франція. С. 107–109. <https://doi.org/10.36074/logos-20.09.2024.020>
- 9. Вінюков О. О., Бутенко О. М. Вплив фону живлення на врожайність пшениці туранської (*Triticum turanicum* Jakubz.) в Степу України. Recent scientific investigation: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 26–28 вересня 2024. Осло, Норвегія. С. 144–147. <https://doi.org/10.51582/interconf.2024.218>

Наукова (науково-технічна) продукція: технології

Соціально-економічна спрямованість: збільшення обсягів виробництва

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U100610 0123U105213

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гирка Тетяна Володимирівна

2. Tet'ana V. Gyrka

Кваліфікація: к. с.-г. н., старший науковий співробітник, 16.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5769-3384

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут зернових культур"

Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496662

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 14, Дніпро, Дніпровський р-н., 49027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вінюков Олександр Олександрович

2. Oleksandr O. Viniukov

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2957-5487

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00729333

Місцезнаходження: вул. захисників України, буд. 1, Покровськ, Покровський р-н., 85307, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горщар Владислав Іванович

2. Vladyslav I. Horshchar

Кваліфікація: к.с.-г.н., доц., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9175-9749

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поляков Олександр Іванович

2. Oleksandr I. Polyakov

Кваліфікація: д.с.-г.н., с.н.с., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1505-5154

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут олійних культур Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 01296051

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, с. Сонячне, Запорізький р-н., 69093, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гасанова Ірина Іванівна

2. Iryna I. Hasanova

Кваліфікація: к. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6048-333X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут зернових культур"
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496662

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 14, Дніпро, Дніпровський р-н., 49027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Педаш Олександр Олександрович

2. Oleksandr O. Pedash

Кваліфікація: к. с.-г. н., с.д., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5043-0330

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут зернових культур"
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496662

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 14, Дніпро, Дніпровський р-н., 49027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Дудка Микола Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Дудка Микола Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Маршалкіна Тетяна Вікторівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна